

ፍልሰታ ለማርያም

ነሐሴ 16 2009 ዓ. ም. (8/22/2017)

መዝሙር: ዛቲ ይእቲ...

ንባባት: 1ቆሮ 15: 20-27፥ ራእ 11: 19~12: 1-6፥ ግ.ሐ.1: 12-15፥ ሉቃ 1: 39-56

ምስባክ:

1. ወትቀውም ንግስት በየማኒክ፥ በአልባሰ ወርቅ ዑጽፍት ወሑብርት፥ ስምዒ ወለትዮ ወርኢ ወአጽምዒ እዝንኪ። “ንግስቲ ብወርቂ ተሰሊማ አብ የማንካ ትቐውም፥ ንለይ ናብቲ ዝብለኪ ስምዒ ርአዪውን እዝንኪ ኸአ ጽለዊ” መዝ. 45:9~10።
2. በእግዚአብሔር እሴብሕ ቃልየ፥ በእግዚአብሔር ይከብር ዘነበብኩ ወእግዚአብሔር ተከልኩ ኢይፈርህ ምንተ ይሬሰየኒ ሰብእ።

ሓደ ናይ ከኒሻ ቀሺ ሓደ እዋን አብ መዕቆቢ ዘኻትም ነቶም አብኡ ዝእለዩ ሕፃናት ክርኢ ከደ ነፍሲወከሮም ዝጽልይዎ ጸሎት ክነግርዎ ሓተቶም። ሓደ ካብቶም ሕፃናት ቅድሚ አብኡ እምታዉ አብ ካቶሊካዊ ቤት ትምህርቲ ዝምሃር ዝነበረ አቦና አብ ሰማይ ትነብር ኢሉ ምስ ወድአ ሰላም ንአኺ አማርያም ኢሉ ጅምር ምስ አበለ ወዮ ቀሺ ትርር ብዝበለ ቃላት ጽናሕ ጽናሕ ብዛዕብኦ ክንሰምዕ አየድልን እዩ አብ ጸሎተ ሃይማኖት ሕለፍ ኢልዎ። እቲ ንእሽቶይ ቆልዓ ከም ዝበሎ ጀመረ እንተ ኾነ አብቲ ካብ ማርያም ተወልደ ዝብል ምስ በጽሖ ስግ በለ እዎ እንደገና ሕጂ ኸአ መጺኢ . ሕጂኸ እንታይ እየ ክገብር በለ ይብሃል።

ብርግጽ ብዘይ ማርያም ኢየሱስ አይምተዋህበናን ስለዚ ክንፈላልዮም አይግባእን፥ ኩሉ ጊዜ “ምስለ ፍቁር ወልዳ” ኢና እንረኽባ። ሎሚ ዘኪርናዮ ዘሎና ሓደ ካብቲ ዓበይቲ ብዓላት ማርያም ፍልሰታ እዩ። ቀንዲ ምስጢሩ ኸአ ማርያም ምድራዊ ሕይወታ ወዲአ ብነፍስን ብሥጋን ንሰማይ ዝፈለሰትሉ እዩ። አብ ነፍሲወከፍ ዓመት ንክልተ ሶምን እናጸምናን እናተማህለልና እንቀራረበሉ ፍሉይ ምስጢር እምነት ዝሓዘ ብዓል እዩ። እዚ ብዓል ነቲ ንነፍስወከፍን ዝጽበየና ዘሎ ትንሥኤ መቐድም አፍልጦና እዩ።

ሓደ ዝንገር ጽውጽዋይ ብዛዕባ ፍልሰታ ለማርያም አሎ። አብ ትውፊት ከም እንረኽቦ ማርያም አብ ኢየሩሳሌም (ወይ ኤፈሶን) ከም ዝሞተት አብ ጊዜ ሞታ ኩሎም ብሕይወቶም ዝነበሩ ሓዋርያት አብኡ ተረኺቦም ብዘይካ ቶማስ ንሱ ኸአ አብ ህንዲ ይሰብኽ ስለ ዝነበረ እዩ። እንተኾነ ብተአምራት አብቲ ሓዋርያት ዘለውዎ መጺኡ ንሬሳ ማርያም ክርኢ አጥቢቐ ሓቲቱ። አብ መቐብር ምስ ከዱ ንኹሉ ዘገረመ ብዘይካ ክዳውንታ እቲ መቐብር ጥርሑ ጸኒሑ ይብሃል።

ፍልሰታ ለማርያም ዓምዲ እምነት እዩ። ብሳዳር 1 1950 ዓ.ም. ፕዮስ መበል XII አብ ሓዋርያዊ አዋጅም (Munificentissimus Deus) አብ ዝብል ብአምላኽ ዝተገልጸ ደግማ አዋጅሞ። “አብ መወዳእታ ድማ እዛ ካብ ኩሉ ርስሓት ኃጢአት (አዳም) ነጻ ዝኾነት ንጽሕቲ ድንግል፥ እዚ ምድራዊ ሕይወታ ምስ አብቀዕ ብሥጋን ብነፍስን ናብ ሰማያዊ ክብሪ ተወስደት፥ ብፍጹም ምልአት ነቲ አብ ልዕሊ ኃጢአትን ሞትን ዝተዓወተ ወዳ ምእንቲ ክትመስል ከአ ንይታ አብ ልዕሊ ኩሉ ንግሥቲ ገቢሩ አማዕረጋ” ይብል።

እዚ ፍልሰታ ለማርያም ዝብል ደግማ ከም ርድኢትን አበሃህላን አበው አብ አርባዕተ መርትዖታት ዝተመስረተ እዩ።

- ማርያም ብዘይ ኃጢአት ዝተጸንሰት እያ፥ ንሳ ሳዕቤን ኃጢአት ዘይለኸፋ እያ፥ ሥጋኦ ካብ ኩሉ ሓባራዊ ሕጊ ግዝአት ነጻ እዩ፥ በዚ ምክንያት ብዘይ ዝኾነ ምብራስ አብ

ሰማያዊ ክብሪ ክሳተፍ ፈሊሱ እዚ ኸኦ ብመሰረት እቲ ናይ መጀመርያ መደብ አምላኽ ንደቂ ሰብ እዩ።

- ንሳ አደ አምላኽ እያ፣ ስለዚ ምስ ወዳ ብሥጋን ነፍስን ዘመሳስል አልአ።
- ወትሩ ድንግል እያ (ቅድምን ድሕርን ምውላዳ)፣ ሰውነታ መወዳድርቲ ብዘይብሉ ብድንግልናዊ ሓድነት ዝተዓቀበ እዩ።
- ንሳ ኣብ ድሕነትና ተሳቲፋት ኮይና co-redemptoris ማለት ኣብ ናይ ክርስቶስ ናይ ድሕነት ሥራሕ ተኸፊላ/ተሳቲፋ ስለዚ ንፍረ ድሕነት ብምልኡ ተጠቐማትሉ እዚ ኸኦ ኣብ ናይ ነፍስን ሥጋን ክብሪ ዘጠቓለለ እዩ።

እዚ ዶግማ ፍልስታ ኣብ ምውዳእ ምድራዊ ሕይወታ ማርያም ብሥግኣን ብነፍሳን ንሰማይ ፈሊሳ ከምቲ ሄኖክ፣ ኤልያስን ምናልባት ካልኦትን ቅድሚኣ ዝፈለሱ። ማዕረ ማዕሪኡ ክንሕሳቦ ዘሎና ግጉይ ትምህርቲ ንፍልስታ ዝርኢ አሎ። ገለ ሰባት ካቶሊካውያንን ኦርቶዶክስን ማርያም ንሰማይ ዓሪጋ ኢሎም ይአምኑ ዝብሉ፣ እዚ ግን ቅኑዕ አይኮነን። ክርስቶስ ጥራሕ እዩ ብገዛ ኃይሉ ንሰማይ ዝዓረገ። ማርያም ንሰማይ እያ ፈሊሳ እዚ ማለት ከአ ብኃይሊ አምላኽ ንሰማይ ተወሲዳ ማለት እዩ። ብናይ ገዛእ ርእሳ ኃይሊ አይገበረቶን። ኣብ ናይ ፍልስታ ምህልላ ላቲ ክብር ወስባሕት ወለወልዳ አምልኮ ወስግደት እናበልና ማርያም ክብርቲ ፍጥረት እምበር አምልኽ ከምዘይ ግባአ ንገልጽ።

ኣብ ራእይ ዮሐንስ ከምኡ ወንጌል ሉቃስ ዘንብብናዮ ክልቲኡ ንድንግል ማርያም ታቦተ ኪዳን ናይ ሓዲስ ኪዳን ከም ዝኾነት ይገልጽ። ኣብ ራእይ ዮሐንስ 11: 19, 12:6 እታ ኣብ ሰማይ ዘላ መቐደስ አምላኽ ከአ ተኸፍተት ኣብታ መቐደስ አምላኽ እውን ታቦተ ኪዳን ተራእየ እናበለ ይጅምር። እታ ታቦተ ኪዳን ምስታ ሰበይቲ ፀሓይ ዝተወንዘፈት ወርኒ ብእግራ ዝረገጸት ዓሠርተው ክልተ ኸዋኽብቲ ከም አኸሊል ኣብ ርእሳ ዝደፍኡት እናበለ የነጻጽራ። ንሳ ወዲ ወለደት፣ ንኹሎም አሕዛብ ብበትሪ ሓጺን ኪገበዮም ዘለዎ ወዲ ወለደት፣ እቲ ወዳ ኸኦ ናብ አምላኽን ናብ ዝፋኑን ተምንጢሉ ተወስደ። እታ ሰበይቲ ድማ ናብቲ አምላኽ ዘዳለወላ ቦታ ናብ ምድረ በዳ ሃደመት። እዛ ሰበይቲ ተባሂላ ዘላ ብርግጽ አምሳል ማርያም እታ ታቦተ ኪዳን ናይ ሓዲስ ኪዳን ዝኾነት እያ።

ኣብ ሉቃ 1: 39-56 ማርያም ነፍስ ጸር እንከላ ንኤላሳቤጥ ዘመዳ ንሳ እውን ነፍስ ጸር ዝነበረት ክትበጽሓ ከምዝኸደት ነንብብ። እዚ ምስቲ ኣብ ፪ሳሙኤል 6: 1-23 ዘሎ ዳዊት ንጉሥ ንታቦተ ኪዳን ዘእተወሉ ተመሳሳላይ ኮይኑ ንረኽቦ። ኣብ ወንጌል (1) ዮሐንስ መጥምቕ ብተሓንስ ኣብ ከርሲ አዲኡ እንከሎ ከም ዝተሰራሰረ (2) ኤልሳቤጥ ቃል ሰላምታ ማርያም ምስ ሰምዐት አደ ጎይታይ ናባይ ክትመጺኽ እዚ ኻበይ ኮነለይ በለት። (3) ማርያም ንሠለስተ ወርኒ ዚአክል ምስ ኤልሳቤጥ ተቐመጠት ዝብል ንረክብ። ብተመሳሳሊ ኣብ ፪ሳሙኤል (1) ዳዊት ካብ ሓጎስ ዝተላዕለ ክስዕስዕ ንርእዮ (2) ዳዊት ከመይ ኢሉ ታቦተ ኪዳን ኣብ ገዛይ ይመጽእ እናበለ ብአድንቕት ይዛረብ፣ (3) ታቦተ ኪዳን ኣብ ቤት ዖቤድ ኤዶም ጌታዊ ሠለስተ ወርኒ ተቐመጠ። ንኸልቲኡ ፍጻሜታት ክነወዳድሮ እንከሎና ማርያም እታ ሓዲስ ታቦተ ናይ ሓዲስ ኪዳን እያ።

ኣብ ብሉይ ኪዳን ታቦተ ኪዳን ሰለስተ ነገራት ዝሓዘ እዩ (1) ክልተ ጸላት እምኒ ዓሰርተ ትእዛዛት ዝሓዘ ባዕሉ እግዚአብሔር እግዚአብሔር ዝጸሓፎ ንሙሴ ዝሃቦ፣ (2) ኅብስተ መና መግቢ እስራኤላውያን ካብ አምላኽ ኣብ ጉዕዞ በረኻ ዝተዋህብዎ (3) በትረ አሮን (ሊቀ ካህናት) ዝጠጠዐት። ኣብ ሓዲስ ኪዳን ማርያም ሓዲስ ታቦተ ንኢየሱስ ዝጸረት እያ፣ (1) ናይ ፍቕሪ ሕግታቱ ኣብ ልቢ ደቂ ሰብ ዝተጻሕፈ (2) ናይ ሓዲስ ኪዳን ኅብስተ መና ናይ ሕይወት እንጌራ፣ (3) ናይ ሓዲስ ኪዳን አሮን ሊቀ ካህናት እዩ።

ኣብ ቀዳመይቲ ንባብ 1ቆሮ 15: 20-27 ቅ. ጳውሎስ ብዛዕባ ውድቀትን ድሕነትን ይዛረብ። ከምቲ ኩሎም ብአዳም ዝሞቱ ከምኡ ድማ ኩላቶም ብክርስቶስ ሕያዎን ክኾኑ እዮም። በዚ ምኽንያት ኢና ንኢየሱስ ሓዲስ አዳም እንብሎ። እንተኾነ ነዚ ምስ በልና ቀልጢፍና ሓደ ነገር ከም ዝጎደለ ክንግንዘብ ንኸእል። ቀዳማይ ውድቀት ታሪኽ ናይ አዳም ውድቀት ጥራሕ አይኮነን

ናይ ኣዳምን ሔዋንን እዩ። ኢየሱስ ሓዲስ ኣዳም እንተ ኾነ መንድኦ እያ ሓዲስ ሔዋን? ማርያም እያ ሓዲስ ሔዋን። ከምቲ ናይ ወድቀት ታሪኽ ብምልኡ ብዘይ ሔዋን ክንገር ዘይክኣል ከምኡ ኸኣ ምሉእ ታሪኽ ድሕነትና ብዘይ ማርያም ክንገር ኣይክኣልን እዩ። እዚ ማዕረ ማዕረ ኣብ መንጎ ቀዳሞት ኣዳምን ሔዋንን ብሓደ ወገን ሓደስቲ ኣዳምንን ሔዋንን ኢየሱስን ማርያምን ብካልእ ወገን እና ኣነጻጸርና ክንርእዮ ንኽእል።

- ኣብ ብሉይ ኪዳን እታ ሰበይቲ (ሔዋን) ካብ ጎኒ ሰብኣይ ኣዳም ተፈጢራ፤ ኣብ ሓዲስ ኪዳን እቲ ሰብኣይ (ኢየሱስ) ካብ ሰበይቲ (ማርያም) ተወለዱ።
- ኣብ ብሉይ ኪዳን እታ ሰበይቲ (ሔዋን) ትእዛዝ እግዚአብሔር ኣፍሪሳ ነቲ ሰብኣይ (ኣዳም) ከምኡ ትእዛዝ ከም ዘፍርስ ገራቶ፤ ኣብ ሓዲስ ኪዳን እታ ሰበይቲ (ማርያም መጀመርያ ንመልእኽቲ ኣምላኽ ሕራይ ኢላ፤ ንወዳ ኢየሱስ ከኣ ከምኡ ከም ዝብል ገራ ኣዕብያቶ።
- ኣብ ብሉይ ኪዳን ኣዳምን ሔዋንን ንኣምላኽ ብሓባር ብዘይምእዛዞም ጽቡቕ ዝገበሩ መሲልዎም ተጉሶም። ኣብ ሓዲስ ኪዳን ኢየሱስን ማርያምን ንድላይ ኣምላኽ ብምፍጻምም ተሳቑዮም። ናይ ሓዘን ኩናት ንልቢ ክልቲኦም ወጊእዎ።
- ኣብ ብሉይ ኪዳን ኣዳምን ሔዋንን ሽዑ ንሽዑ ሳዕበን ዘይ ምእዛዞምም መቐጻዕቲ ወድቀቶም ማለት ኃጢአትን ሞትን ተቐቢሎም። ኣብ ሓዲስ ኪዳን ብተመሳሳይ መገዲ ኢየሱስን ማርያም ሽዑ ንሽዑ ፍረ ተኣዝዞምን በረኸት ድሕነትን ተቐቢሎም እዚ ማለት ከኣ ምልኣት ሕይወት ምስ ኣምላኽ፤ ኢየሱስ ብርዕርገቱ ማርያም ከኣ ብፍልሰታ ተጎናጺፎም።

ፍልሰታ ለማርያም ቀንዲ ዘዘኻኸረና እምብኣር ማርያም ሓዲስ ሔዋንን ሓዲስ ታቦተ ኪዳን ከምዝኾነት፤ ንድለት ኣምላኽ ብምእዛዝ ንመድኃኔ ዓለም ኣምጺኣትልና በዚ ኸኣ ተሓባባሪት ኣብ ድሕነትና ኮይና ኣብቲ ናይ ኣምላኽ መደብ ድሕነት ተሳቲፋ፤ ኣብ መወዳእታ ኸኣ ናብ ሰማይ ብምፍላግ ዓስቢ ፍረ ተኣዝዞኣ ረኺባ።

ስለዚ ፍልሰታ ማርያም መለኮታዊ ህያብ ንማርያም ነቲ ቅዱስን ንጹሕን ሕይወታ እዩ። ብኣምላኽ ዝተዋህባ ክብሪ ብትሕትንኣ፤ ብእምነታ፤ ብተኣዝዞኣ፤ ብተሳርፎኣ፤ ፍቕራን ንነገራት ብምልኡ ኣብ ትሕቲ ኣምላኽ ብምግባራን። እዚ ናይ ነፍስወከፍና ተስፋ ዝጽበየና ክብሪ ግርማ እዩ፤ እዚ ግን ኣሰራ እንተ ሰዓብና ኢና እንረኽቦ፤ ብኹሉ ንኣኣ እንተ መሰልና ኣብቲ ኢየሱስን ማርያም ዘለውዎ ክንኣቱ ከምኡ ኣብ ክብሪ ኣምላኽ ክንሳተፍ ንክእል። ንሳ ኣብ ሰማይ ኮይና ክትሕግዘና ክተማልደልናን ክትመርሓናን ኣብኡ ኣላ። ኣብዚ ብሩኽ ዕለት ንወላዲተ ኣምላኽ ኣብ እነኸብረሉ ዘሎና ሕይወትና ንክብሪ ኣምላኽ ዝገልጽ በቲ ኹሉ ዝገበረልና ዝሕጎስ ይግበረልና።

ኣ ማርያም ብሥጋኽን ነፍስኽን ንሰማይ ዝፈለስኪ ንሕና ውን ኣሰርኪ ተኸትሊና ኩሉ ኣምላኽ ዝደልዮ እናገበርና ንመገዲ ቅድስና ክንተሓሓዞ እሞ ኣብ ሕቕፍኽን ሕቕፊ ወድኽን ዘብጽሕ ግብሪ ክህልወና ሓግዘና ለምንልና። ሰላምን ፍቕርን ተስፋ ዘውርድ ብዓል ይግበረልና።

ብሩኽ ዓውደ ዓመት።

ኣባ ንጉሠ ፍሥሓ